

L'hispanista Paul Preston guanya el premi Ramon Trias Fargas amb un assaig sobre la visió dels corresponents estrangers destinats a la Guerra Civil Espanyola

Premi català per a Preston

Gerard Puig
BARCELONA

L'historiador i hispanista anglès Paul Preston va guanyar ahir la desena edició del premi de la Fundació Ramon Trias Fargas, dotat amb 6.000 euros, pel seu darrer assaig, provisionalment titulat *Idealistes sota les bales: corresponents estrangers a la guerra d'Espanya*.

Preston es va mostrar "feliç i orgullós" d'haver rebut el guardó, especialment per "l'admiració" que sentia per Ramon Trias Fargas, a qui va conèixer a Oxford, i va assegurar que li fa "molta il·lusió que el llibre surti publicat en català abans que en qualsevol altra llengua".

L'assaig ofereix una nova perspectiva de la Guerra Civil Espanyola basada en l'experiència dels periodistes estrangers que venien a cobrir-ne els diferents fronts. La primera part relata l'experiència de diversos corresponents destacats tant al front republicà com al nacional, del qual Preston ressalta "la censura fèrria", les expulsions i, fins i tot, les desaparicions de què van ser víctimes alguns periodistes.

La segona part explica les vivències de l'historiador Herbert Southworth i dels corresponents Henry Buckley i Mikhaïl Koltsov, de qui es deia que era l'agent personal de Stalin, cosa que "no era del tot veritat", afirma Preston.

Segons l'autor, la principal intenció d'aquesta obra és la de "mostrar el compro-



Paul Preston retorna al tema de la Guerra Civil, ara a través de la visió dels periodistes estrangers ■ ROBERT RAMOS

L'historiador destaca la "censura fèrria" que imperava al bàndol franquista

mís de tants periodistes amb la causa republicana", que en alguns casos anava "més enllà de l'elaboració de cròniques honestes" i intentaven "canviar la manera de fer política exterior dels seus respectius països. Preston ha volgut a més "explicar la seva vida, fins i tot els seus amors, per mostrar d'on surt aquest compromís".

Preston també ha dedicat un capítol a la visió que es tenia fora de l'Estat de l'aleshores president de la Generalitat Lluís Companys, a qui part de la pre-

sa i, sobretot, la diplomàcia anglosaxona titllava de "volàtil", "lleuger" i "entregat als anarquistes". L'autor assegura que "el que llegia en alguns dels despatxos del cònsol britànic era gairebé racisme", i insisteix en la "influència que tenien en la política exterior britànica" els informes referents a la Guerra Civil Espanyola.

L'historiador també parla d'autors tan coneguts com Ernest Hemingway, de qui valora el "compromís amb la República", però a qui qualifica "una mica de turista" al front, i de George

Orwell, del qual opina que "li falta el context". Orwell, diu Preston, "va estar poques setmanes a Catalunya i en un front poc actiu", i "sabia bastant poc del que passava a la guerra", tot i que "describia molt bé el que sabia".

El president de la Fundació Ramon Trias Fargas, Vicenç Villatoro, remarca que l'obra fa una "recuperació no sectària de la memòria" de la Guerra Civil, i creu que és un honor la participació d'un "nom de prestigi" com el de Paul Preston.

El director d'Edicions

Proa, Isidor Cònsul, confia que *Idealistes sota les bales*, que s'editarà entre el febrer i el març de l'any vinent, serà un dels llibres més "interessants" del proper Sant Jordi i que "causarà polèmica" pel seu capítol sobre Companys, que qualifica de "desmitificador", i per coses com les "noves pistes" que aporta de l'assassinat d'Andreu Nin.

Preston encara està afegint retocs d'última hora al text a partir de documentació nova que confia poder incloure a l'edició catalana, que serà la primera. ■

100 anys del Primer Congrés de la Llengua

Una mostra recorda el centenari i ret homenatge a Antoni M. Alcover

Jordi Capdevila
BARCELONA

"Si bé s'han complert tots els propòsits del Congrés, els desitjos de fons, que eren superar la subordinació lingüística i política, encara no s'han acomplert".

Els propòsits aconseguits van ser "la creació de l'Institut d'Estudis Catalans, la realització de la *Gramàtica* i el *Diccionari*, la celebració del Segon Congrés i el manteniment de l'esperit nacionalista que el va inspirar".

Aquesta va ser la síntesi que ahir va fer Joan Martí, president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, en l'acte inaugural de l'exposició *El centenari del Primer Congrés In-*

ternacional de la Llengua Catalana, que es pot veure a la Biblioteca de Catalunya.

Aquell congrés es va celebrar gràcies a Antoni M. Alcover, segons la comissària de l'exposició, Maria Pilar Perea. Per això la mostra té com a objectiu bàsic "retre-li homenatge", ja que sense ell "no hi hauria hagut congrés, ni Institut d'Estudis Catalans el 1907, ni Biblioteca de Catalunya, ni moltes altres coses".

El congrés va superar totes les previsions, segons Perea, ja que va trobar una gran resposta "popular" amb la participació de 3.088 congressistes. "Va ser molt rigorós, amb 70 personalitats que van presentar ponències i comunicacions i un acte massiu d'obertura i un de cloenda al Teatre Principal, únic recinte a Barcelona que podia acollir tantes persones".

La força mallorquina de

la trobada, amb 14 ponents, va ser comparable a la catalana, amb 24. Per contra, del País Valencià només hi va haver un ponent, menys que els 3 del Rosselló i els 2 de l'Alguer. 12 ponents més provenien de la resta del món. La trobada va tractar temes lingüístics, literaris i culturals, però també va tenir una àmplia repercussió social i política.

L'exposició que explica

l'esdeveniment "és petita però intensa", segons la directora de la Biblioteca de Catalunya, Dolors Lamarca. Es divideix en tres apartats: fases preparatòria, executòria i de ressonància, en què destaca el gran interès periodístic que va generar l'esdeveniment.

Tan interessant com l'exposició és el catàleg, també fet per Maria Pilar Perea i que recull tots els documents que es mostren. ■